

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

MATEJA TADIĆ
ZAVRŠNI RAD

UČESTALOST PRIČANJA PRIČA U
VRTIĆIMA

Čakovec, rujana 2018.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
Čakovec

PREDMET: METODIKA HRVATSKOG JEZIKA I
KNJIŽEVNOSTI

ZAVRŠNI RAD

Ime i prezime pristupnika: Mateja Tadić

TEMA ZAVRŠNOG RADA: UČESTALOST PRIČANJA PRIČA U
VRTIĆIMA

MENTOR: izv. prof. dr. sc. Tamara Turza– Bogdan

Čakovec, rujan 2018.

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
SUMMARY	2
1. UVOD	3
2. NASTANAK PRIČE	4
3. UTJECAJ PRIČA NA RAZVOJ DJECE	6
4. ČITANJE ILI PRIPOVIJEDANJE PRIČA	8
5. KOMPETENCIJE PRIPOVJEDAČA ZA PRIČANJE PRIČA.....	9
6. METODIČKI PRINCIPI ZA PRIČANJE PRIČA.....	11
6.1. PRIJE PRIČANJA PRIČE	11
6.2. ODABIR PRIČE ZA PRIČANJE	11
6.3. PRIČANJE ILI ČITANJE PRIČE.....	12
6.4. PRIPREMANJE ZA PRIČANJE PRIČA	12
6.4.1. KORISNOST SHEMA	13
6.4.2. LOGIKA RADNJE.....	13
6.4.3. KORIŠTENJE GESTA.....	14
6.4.4. STVARANJE FORME.....	15
6.5. ATMOSFERA.....	16
6.6. RITUALI I SREDSTVA KOJI SE KORISTE U PRIČANJU PRIČA	17
6.7. DOŽIVLJAJI DJECE NAKON ISPRIČANE PRIČE	18
7. KORISNOST REKVIZITA	20
8. ISTRAŽIVANJE – ANKETA „UČESTALOST PRIČANJA PRIČA U VRTIĆIMA“	21
8.1. ODREĐIVANJE PROBLEMA ISTRAŽIVANJA	21
8.2. CILJ ISTRAŽIVANJA.....	21
8.3. HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA	21
8.4. PROVEDBA KVANTITATIVNOG ISTRAŽIVANJA	22
8.4.1. INSTRUMENT – ANKETA „Učestalost pričanja priča u vrtićima“	22
8.4.2. POSTUPAK ISTRAŽIVANJA	22
8.5. ANALIZA DOBIVENIH PODATAKA	22
8.6. RASPRAVA O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA.....	34
9. ZAKLJUČAK	36

10. LITERAURA	37
POPIS GRAFIKONA	38
PRILOZI	39
Prilog 1. Primjer ankete.....	39
Kratka biografska bilješka.....	44
IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA	
IZJAVA O JAVNOJ OBRANI RADA	

SAŽETAK

Unatoč suvremenim medijima djeca i dalje žele da im pričamo priče. Osjećaji koji povezuju pripovjedača i dijete su ono što nam svima treba u današnjem svijetu. Djeci trebaju priče jer osim što ih zabavljaju, one ih i upoznaju sa svijetom u kojemu žive. Tako uvodni dio, tj. prvi dio govori kako je važno omogućiti djeci doživljaj ljubavi prema pričanju priča.

Drugi dio nam govori o tome odakle dolaze priče, koliko su one stare, zašto su ljudi počeli pričati priče, te kakve su osjećaje budile u njima. U trećem dijelu se govori o utjecaju priča na cjelokupni razvoj djeteta, a ukratko je opisan i utjecaj na kognitivni, emocionalni, socijalni, etički i govorni razvoj. Četvrti dio govori o čitanju i pripovijedanju, o njihovim prednostima, ali i o njihovoj razlici. U petom dijelu navode se kompetencije dobrog pripovjedača, a osim toga govori se i o ljubavi koju pripovjedač treba uložiti kako bi priča postala dobra. Osim ljubavi, pripovjedač mora uložiti puno truda kako bi priča bila dostojna pričanja pred djecom. Šesti dio se odnosi na metodičke aspekte u pričanju priča koje nas vodi od početka pričanja, odabira priče, pričanja ili čitanja priče, pripreme za pričanje, važnosti atmosfere, važnosti rituala i sredstava, pa sve do toga kako priču pretvoriti u doživljaj. U sedmom dijelu možemo vidjeti koliku važnost imaju rekviziti u pričanju priča, te kakve sve predmete kažemo koristiti za određenu priču. Djeca će uživati u izradi rekvizita, a mnoge predmete ćemo moći iskoristiti i u drugim aktivnostima. Osmi dio se odnosi na istraživački rad, tj. anketu o „Učestalosti pričanja priča u vrtićima“ i rezultate obrađivanja podataka.

KLJUČNE RIJEČI: priča, pripovijedanje, kompetentni pripovjedač, razvoj djece

SUMMARY

Despite modern media, children still want to listen to the stories. Feelings and emotions that connect the narrator and child during storytelling are what everyone needs in today's world. Children need stories because besides having fun, they also get familiar with the world they live in. The introduction part, or the first part talks about giving children the possibility to experience the love for story-telling.

The second part tells us where stories come from, how old they are, why people began to tell stories, and how stories made them feel. The third part discusses the impact of the story on the overall development of the child, and its impact on the cognitive, emotional, social, ethical and speech development in children. The fourth part refers to the comparison between reading and story-telling, about their advantages, as well as about their differences. The fifth part is about the abilities and competences of a good story-teller, but also about how much love a good story-teller has to invest in good story-telling. Besides love, the storyteller must make a great effort to make the story interesting to the children. The sixth part refers to the methodological aspects of telling the story. From the beginning of the story, the selection of stories, reading or telling the story, the preparation for the story, the importance of the atmosphere, the importance of rituals and resources, and how to turn the story into an experience. The seventh part, we can see how stories are important in story-telling, and what kind of props we use for a particular story. Children also enjoy making the props, which we can also use in other activities. The eighth part refers to the research work, the survey on „Story-telling in preschool“ and about the results we got from the survey.

KEYWORDS: storytelling, story, narrative, competent narrator, child development

1. UVOD

Svi mi neprestano pričamo priču svog života i tu priču dijelimo s drugima. Te priče se međusobno preklapaju, nadopunjuju i dotiču, a mi svoja stara iskustva spajamo s novima kako bi svakog dana mogli ispričati novu priču. To nas dovodi do toga da priče ne trebaju samo djeci, nego i odraslima. Svojim sadržajem priče nam pomažu u teškim trenucima tako što dotaknu našu dušu i osvijetle nam put za nova razumijevanja. Odrasli ponekad zaborave kakve sve osjećaje priča može probuditi u njima, a priče nam toliko puta olakšaju snalaženje u životu. One djeluju kao lijek za našu dušu i njezinu vrijednost nikada ne bi smjeli zaboraviti. (Velički, 2013)

Priče i načini njihova prenošenja nikad neće nestati, unatoč suvremenim medijima (predstavljaju sigurnost i utjehu čovjeku). Računala i internet ugrožavaju tradicionalnu naraciju, ali to ne znači da je pričanje priča nestalo. Kada bi priče nestale, nestao bi i trenutak kada kažemo: „Pričaj mi... o svemu.“ (Velički, 2013) Trenutci empatičnosti i bliskosti nam daju snagu da lakše podnesemo teške dane koje svatko od nas ima.

Velički piše kako djeca trebaju priče, ali isto tako i priče trebaju djecu. Jer da nema djece koja bi slušala priče, njihovo postojanje nam više ne bi bilo potrebno. A posebno danas, kada djeca žive u užurbanom i nepredvidljivom svijetu koji često ne razumiju. Zato im trebaju priče pomoću kojih će svijet objasniti sebi, te će im pomoći da bolje razumiju i upoznaju sebe. Priče koje pričamo djeci trebaju ih oplemeniti, a ne samo zabavljati.

Unatoč užurbanom svijetu u kojemu živimo djeca nam se često obraćaju i žele da im pričamo priče. Tako pokazuju svoju potrebu za kontaktom s nama, a osim toga pokazuju interes za svijet koji ih okružuju. Susan Perrow (2013) piše kako je komunikacijska tehnologija prekinula stvarnu komunikaciju s ljudi, a čak i u Africi televizija zauzima mjesto pričanju priča. Roditelji ponekad misle da će njihova djeca biti sretna ako im kupe najnoviji mobilni telefon, a djeci je zapravo najpotrebnije da sjednu uz odraslu osobu koja će mu pričati priče i tako davati odgovore na bezbroj pitanja.

Važno je što djeci pričamo, te koje im sadržaje predstavljamo. Postoje mnogi kvalitetni tekstovi koje možemo usmeno prenijeti djeci, te im na taj način omogućiti doživljaj ljubavi prema pričanju priča (Velički, 2013).

2. NASTANAK PRIČE

Pripovijedanje je ljudima jako važno „...“, jer hrana nas drži na životu, ali priče su ono što naš život čini vrijednom življenja. Priče su ono što naš život čini *ljudskim*.“ (Kearney, 2002, str 13.) Tom rečenicom nam autor želi dokazati koliko su nam priče važne i koliko nas one čine ljudima. Ljudi govorom iznose svoja mišljenja, stavove, osjećaje, ali i događaje iz života, te ih dijele s drugima. Čovjek je društveno biće, no kako bi on bio društven kada ne bi imao sposobnost govora.

Filozofkinja Hannah Arendt nam govori: „Glavno obilježje specifično ljudskog života... jest činjenica da je uvijek pun događaja koji se u konačnici mogu ispriповijedati kao priča... Upravo za taj život, *bios*, za razliku od pukog biološkog života ili *zoe*, Aristotel kaže da je neka vrsta djelovanja (*praxis*).“ (Kearney, 2002, str 14.)

Zapadna je civilizacija bila svjesna funkcije priče od početka. Hesiod nam kaže da su mitovi (*mythos* na grčkom znači „priča“) izmišljeni da nam objasne kako je nastao svijet i kako smo mi dospjeli u taj svijet. Mitove su ljudi pripovijedali kako bi shvatili sebe, ali i kako bi objasnili sebe drugima. Autor Kearney nam govori: „...“, tek kada se slučajni događaji transformiraju u priču i time uđu u naše *sjećanje*, mi postajemo sudionici u svojoj povijesti u pravom smislu riječi.“ (Kearney, 2002, str.13)

Pripovijedanje je starije od milijun godina. Naracije se javlja u mnogo žanrova kao što su npr. mit, ep, sveta povijest, saga, legenda, viteški spjev, narodna priča, ispovijed, alegorija, satira, kronika, roman. Kearney (2002) nam govori kako sve priče imaju nešto zajedničko, a to je što uvijek netko nekome pripovijeda o nečemu. Uvijek postoji pripovjedač, priča, nešto o čemu se pripovijeda i netko kome se pripovijeda .

Priče su služile kako bi ljudima govorile u psihičkoj i o fizičkoj patnji. Osjećaj boli i patnje zbog smrti bližnjih stvorio je potrebu za pričama. Od početka ljudi su smišljali priče kako bi ispunili rupu koja je bila u njima te kako bi saznali odakle dolaze? Tko su? Tko je zapravo njihova prava majka? Pokušavajući pronaći odgovore na ta pitanja priče su im donosile svjetlost u mračnu svakodnevicu, ali i užitak. „... imale su moć da utišaju svaki glas u prostoriji, znale su kako oduzeti dah i natjerati znatizeljno srce da poskoči kad čuje onih nekoliko jednostavnih riječi – „Bilo

jednom davno...““ (Kearney, 2002, str.17). Te su riječi probudile maštu u slušateljima, a sam pripovjedač je tada spajao prošle događaje sa sadašnjima i stvarao novi svijet s bezbroj mogućnosti. A jednom kada su slušatelji čuli početak morali su saznati i kraj te priče. Tako nas indijska spisateljica Arundhati Roy (prema Kearney, 2002) podsjeća da su „Velike priče“ one koje želimo ponovno čuti. Koje nas neće prevariti sa lažnim završecima i koje poznajemo dobro kao svoju kuću. Iako znamo kako će priča završiti slušamo ju pažljivo kao prvog puta i opet želimo saznati tko će umrijeti, a tko ne.

3. UTJECAJ PRIČA NA RAZVOJ DJECE

Osim što nam priče služe za zabavu, one doprinose i razvoju cjelokupne osobnosti djeteta, te potiču kognitivni, emocionalni, socijalni, etički i govorni razvoj. (Velički, 2013)

Književnica Anda Bukvić piše kako je raznim istraživanjima dokazano da je čitanje i pričanje priča od najranije dobi jednako važno kao i zadovoljavanje primarnih potreba, jer sinapse koje se razvijaju čitanjem i pričanjem priča se ne razvijaju nijednom drugom aktivnošću¹. No, ne odnosi se to samo na čitanje i pričanje, nego ta bliskost i toplina koju dijete osjeća pokraj odrasle osobe pridonosi njegovom mentalnom i fizičkom razvoju. Jean Piagetova druga faza kognitivnog razvoja (predoperacijska faza) govori kako u tom razdoblju dolazi do razvoja simboličkog učenja u kojem djeca počinju koristiti riječi i slike da bi opisali stvari iz okoline². Zato je zajedničko čitanje i pričanje priča izvrstan način za učenje i razvoj novih spoznaja.

Vladimira Velički (2013) piše da se djeca, slušajući priče, prvi put susreću s emocijama. Djeci se bude osjećaji kao što su: strah, sreća, tuga, ljutnja... A svaka priča, osim što nosi poruku, donosi nam i novo iskustvo. Doživljavajući emocije kroz priču djeca se pripremaju za budući život u kojem će se susretati sa svim emocijama, a iskustvo koje su stekli kroz priče će im olakšati život. Dakle, pričanjem priča djeca ne razvijaju samo govor, nego i socijalno-emocionalnu kompetenciju. Zato moramo biti oprezni kod odabira riječi koje upućujemo djeci, jer naš govor značajno utječe na njihov osjećajni život, te tako može potaknuti, ali i osiromašiti njihov socio-emocionalni razvoj.

No, priče nam prenose i određene poruke, sadržaje i vrijednosti. Djeca kroz priče počinju shvaćati što je dobro, a što zlo; počinju osjećati empatiju, te postaju svjesna svijeta u kojemu žive. Autori Ćurko B., Feiner F., Gerjolj S., Juhont J., Kress K., Mazzoni V., Mortari L., Pokorny S., Schlenk E., Strahovnik V. (2015) navode kako je potrebno stimulirati etičko razmišljanje kod djece, kao i svijest, odgovornost i suosjećanje. Osim toga, kako bi djeca donosila odgovorne moralne odluke potrebno

---

¹ <https://gkr.hr/Magazin/Teme/Velika-vaznost-malih-prica-Zasto-moramo-citati-djeci> (preuzeto 26.8.2018)

² <https://www.stemlittleexplorers.com/hr/sto-ocekivati-od-vaseg-djeteta/> (preuzeto 26.8.2018)

je da imaju određene intelektualne sposobnosti. Priče će potaknuti etički razvoj kod djece, a pouka priče će potaknuti razvoj vrijednosti koje će mu biti put kroz život.

Osim toga, priče koje djeca vole mogu biti dobro motivacijsko sredstvo za učenje jezika. Naime, „jezik se uči slušajući, govoreći i promatrajući“ (Agazzi, 1950, str. 58-60, prema Velički, 2013), a naš temeljni zadatak (kao odgojitelja) je da naučimo djecu razumjeti i govoriti materinski jezik. Jezik nam je vrlo važan u životu jer pomoću njega komuniciramo s drugim ljudima, a kroz komunikaciju s drugima učimo i doživljavamo svijet. Prepričavanje priče, samostalno stvaranje priče, kao i sama komunikacija uveliko pridonosi razvoju govora i jezika kod djece. Čitajući i pričajući djetetu priče, ono širi svoj rječnik, te tako stvara i preduvjete za razvoj predčitačkih vještina. (Čudina-Obradović, 2002) Osim toga, koristeći formule u priči (o kojima ćemo kasnije više reći), tj. koristeći uvijek iste riječi tijekom pričanja priče, djeca koja se ne usuđuju govoriti pred drugima ili govorno zaostaju mogu izgovarati formule iz priče. (Velički, 2013) U današnje vrijeme se sve manje razgovara s djecom i zato se sve češće javlja problem usvajanja govora kod djece i mladih. Pričanje priča ima svoju čaroliju kojom će djeci pokazati sve ljepote materinskog jezika. „Jer dijete ne usvaja govor samo razgovarajući, odnosno govoreći, već i slušajući.“ (Velički, 2013, str.15)

4. ČITANJE ILI PRIPOVIJEDANJE PRIČA

Sami biramo hoćemo li priču ispričati ili pročitati djeci. Pripovijedanje zahtijeva veći napor (osim ako nemate prirodni talent) od čitanja jer prvo morate naučiti priču. Susan Perrow (2013) piše da se jedan dio priče može pripovijedati, a drugi čitati. Nadalje, crtanje slika tijekom pripovijedanja može također pomoći pripovjedaču u pričanju priča, a osim toga može koristiti i lutke.

Usmeno pripovijedanje priča stvara vezu između pripovjedača i slušatelja. Australaska pripovjedačica Maureen Watskon kaže da ispričane priče „dotiču“ publiku na drugačiji način. Očima, glasom i gestama se pripovjedač povezuje sa slušateljima, a ta povezanost traje tijekom cijele priče. Takav način pripovijedanja može pomoći u povećanju koncentracije i na taj se način povećava kapacitet djeteta za učenje (Perrow, 2013).

„Iako je „pripovijedanje“, bez sumnje, življi i osobniji način iznošenja priče, oboje, i pripovijedanje i čitanje važni su načini za iznošenje ili prikazivanje priče.“ (Perrow, 2013, str.58) Oba načina imaju posebno mjesto u životu djeteta, a posebno danas kada su naši životi puni tehnologije. Pričanje i čitanje priča podrazumijeva kvalitetno provođenje vremena s djecom, a posebno kada je pristup individualan. Knjiga tada stvara vezu između djeteta i odrasle osobe, a sama priča stvara osjećaj bliskosti i povezanosti ako dijete sjedi odrasloj osobi u krilu ili uz nju. (Perrow, 2013) Svaki čovjek se rado prisjeća trenutaka kada mu je bliska osoba čitala priču, i sreće koju je ta bliskost izazvala u njemu.

Osnovna razlika između čitanja i pripovijedanja je ta da je pripovjedač slobodan, a čitač vezan. Vezan je za knjigu, te slova iz knjige pretvara u glas, riječ i rečenicu. Pripovjedač nije vezan ničime. On slobodno može gledati u publiku, može upotrijebiti tijelo, oči, glas, a čak je i njegov um nevezan jer dozvoljava priči da se pretvara u riječ u tom trenutku (Velički, 2013).

5. KOMPETENCIJE PRIPOVJEDAČA ZA PRIČANJE PRIČA

Kako bi pripovjedač kvalitetno ispričao priču potrebno je da posjeduje određene vještine. U davna vremena pripovjedači su imali važnu funkciju, te tako pripovjedač nije mogao biti bilo tko. Oni su pričali o životnim situacijama i smatrali su ih čuvarima životne mudrosti. Osim toga vrlo je važno da pripovjedač voli priču i da ona postane dio njega. (Velički, 2013)

Velički (2013) navodi kako bi dobar pripovjedač morao posjedovati sljedeće kompetencije:

- pričati priču bez tekstualnog predloška (ako je moguće)
- održavati kontakt očima (pričanje u krugu kako bi lakše vidjeli svu djecu)
- kako bi upotpunio priču koristit će mimiku i geste
- upotrebljavati rekvizite (ponekad)
- uvažavati ritam, tempo, intonacija, intenzitet, te koristiti stanke
- nikako ne treba pričati prebrzo
- boju glasa je potrebno prilagoditi ulozi (ne pretjerivati)
- tijekom pričanja umetnuti stanke
- govoriti jezikom koji djeca razumiju, ali kako bismo bili dobar govorni uzor potrebno ga je i obogatiti
- potrebno je uključivati djecu u pričanje priča
- nepoznate riječi trebali bi objasniti prije pričanja priče

Prije pričanja priče važno je da pripovjedač dobro poznaje priču, te nam Velički (2013) pritom još navodi kao važno:

- razmisliti o doživljaju koji priča ostavlja nakon nekoliko puta što je pročitamo
- zamisliti slike u glavi koje se odnose na izgled likova i pojedine događaje u priči
- razmišljati i tumačiti simbole
- razmisliti o djelovanju priče na djecu
- naš pozitivan stav prema pričanju priča veseli djecu i pozitivno utječe na njih
- moramo biti svjesni da priče ne pričamo zbog sebe, nego zbog djece

- pobrinuti se da nakon pričanja ostane dovoljno vremena da se slegnu doživljaji
- potaknuti radost kod slušateljima

Pripovjedač će steći potrebne kompetencije tek kada pažljivo promisli o ovim uputama, te će ih tada moći kvalitetno upotrebljavati u radu s djecom.

6. METODIČKI PRINCIPI ZA PRIČANJE PRIČA

Vladimira Velički (2013) u knjizi „Pričanje priča – stvaranje priča: Povratak izgubljenom govoru“ piše o metodičkim principima koje bi trebalo provoditi u aktivnostima vezanim za pričanje priča.

6.1. PRIJE PRIČANJA PRIČE

Dok slušamo priču u svojoj glavi stvaramo neku vrstu filma koji slijedi tijekom radnje. No, danas se kod djece pojavljuje problem kod stvaranja unutarnjih slika (filma) jer su djeca pod velikim utjecajem mobilnih telefona, televizije i raznih reklama koji im često odvlače pažnju. Zato se tijekom pričanja priča ne možemo služiti samo govorom, nego je potrebno koristiti i druge elemente kako bi djeca mogla priču doživjeti i drugim osjetilima. Važno je da tijekom pričanja priče pripovjedač ostvari kontakt s djecom (pogledom), a po potrebi u priču uključi i pokrete kao što su geste i mimike. (Velički, 2013)

Pripovjedač koji ulaže potrebnu energiju u pričanje priča dobiva trenutnu povratnu informaciju od djece putem njihova oduševljenja. Ponekad je dovoljno da naglasimo samo jednu riječ kako bi privukli djecu i uveli ih u svijet priče.

6.2. ODABIR PRIČE ZA PRIČANJE

Ponekad nije lako odabrati priču za pričanje. Ali ako želimo odabrati dobru priču za djecu važno je da znamo što određeno dijete zanima, što mu je poznato, kakvi su obiteljski odnosi, okruženje u kojem živi, te same navike (prehrana, oblačenje, bolesti...).

Kako bi se djeca potpuno uživjela u priču pripovjedač treba priču predočiti iz perspektive djeteta, ali mora biti oprezan kako taj svijet ne bi iskrivio od želje da ga prilagodi djeci. Svatko od nas može čuti ono što dijete kaže, čemu se veseli, što ga zabavlja, što voli raditi, jer je ponekad teško ispuniti navedene zahtjeve. Djeca nas često upućuju na priču koju žele čuti. Ali želja nam ne smije biti glavni kriterij, jer djeca ne poznaju stilove književnoumjetničkih djela, pa je zato je uloga odraslih da pronađu odgovarajuću priču. „Stoga odrasli pripovjedač mora biti dobro upoznat s bogatstvom priča, mora poznavati različite priče i različite, kvalitetne autore.“ (Velički, 2013, str. 51) Često se možemo susresti s jeftinim slikovnicama koje su skraćena verzija izvornog oblika priče, ali njihovo djelovanje je vrlo loše, jer se često

ne slažu s izvornim oblikom. Osim toga, potrebno je paziti da je priča primjerena dobi djeteta i da se svako dijete razvija kognitivno, govorno i fizički na svoj način. (Velički, 2013)

Djeci u najranijoj dobi su potrebne kratke i nježne priče koje graniče s pjevušenjem, a za to su nam uspavanke i malešnice najbolji primjer. Za djecu u drugoj i trećoj godini života primjerene su kratke i ritmičke priče u koje možemo uključiti igre prstima, jer u toj dobi govor još nije opušten. Djeci starijoj od tri godine potrebno je postupno uvoditi priče s čudesnim elementima, a oko četvrte godine djeca su spremna slušati i dulje bajke. (Velički, 2013)

6.3. PRIČANJE ILI ČITANJE PRIČE

Iako danas većina odgojitelja priče koje će pričati traži u knjigama, potrebno je znati kako će taj napisani tekst pretvoriti u priču dostojnu pričanja pred djecom.

Prvi korak je odabir priče. Nekada davno pripovjedači su čuli priču, a zatim su ju oni pričali drugima. Mi se danas oslanjamo na tekstovni predložak koliko god nam priče bile poznate. No, postoji i pravilo kojeg se svaki pripovjedač treba držati, a to pravilo nam govori: „... nikad ne treba pričati priču koja nas nije oduševila, bez obzira koliko ona bila dobra i u skladu s pedagoškim, psihološkim i ostalim stajalištima.“ (Velički, 2013, str. 57)

Vladimira Velički (2013) savjetuje da priču pričamo iz jedne perspektive (pisani predloži su često napisani iz više perspektiva). Kod pričanja duljih tekstova postoji mogućnost da kombiniramo pričanje i čitanje, jer ponekad neke dijelove priče ne možemo ispričati, ali ih zato možemo pročitati kako se ne bi izgubila ljepota priče.

Svakako treba naglasiti da se pričanjem priča ne želi zamijeniti čitanje, nego potaknuti djecu na kasnije čitanje. „Pričanje omogućava da se jedna priča predstavi takvim jezikom koji je pristupačniji od literarnog stiliziranog jezika, a može pobuditi interes za čitanje/slušanje izvornika“ (Velički, 2013, str.58)

6.4. PRIPREMANJE ZA PRIČANJE PRIČA

Nakon odabira odgovarajuće priče moramo znati što ćemo sljedeće učiniti s tekstom koji imamo ispred sebe. Ne možemo ga naučiti napamet, nego priču moramo prilagoditi tako da bude dobro ispričana. Vladimira Velički (2013) piše kako svaki pripovjedač priču priča na drugačiji način, no, osim ljubavi i spontanosti za priču

koju ćemo ispričati potrebno je da priču prilagodimo slušateljima (djeci) i da imamo dovoljno vremena za pričanje priče jer djeca ponekad postavljaju pitanja i žele razgovarati o tijeku priče. Vrlo je važno priču pričati u pravo vrijeme, npr. nakon tjelesne aktivnosti kako bi se djeca odmorila i uživala u priči. Ponekad se može dogoditi da djeca žele čuti još jednu priču što nije preporučljivo. Tada bi bilo dobro ispričanu priču produbiti na neki način. Osim toga, potrebno je paziti i na govornu interpretaciju, jer pričanje priča proširujemo dječji rječnik.

6.4.1. KORISNOST SHEMA

Svaka riječ ima svoje značenje, a riječi povezane u rečenice nam prenose određenu poruku. Te poruke nam često prenose samo informacije, ali ako ju nadopunimo određenim elementima ona će nam prenijeti više od same informacije. Kada slušamo neku priču odmah znamo o kakvoj se priči radi. Psiholingvisti tvrde da se tada koristimo „apstraktnom shemom“ koja nam omogućava prepoznavanje i pamćenje određene priče. (Velički, 2013)

Kako bismo predočili, Vladimira Velički (2013) piše primjer osnovne sheme jedne jednostavne priče, u ovom slučaju bajke. U priči se nalazi junak, priča slijedi život tog junaka, junak se suočava s određenim događajem kojeg mora dovesti do rješenja, a nakon toga junak i priču mora dovesti do kraja.

Sheme su jako važne za pripovjedača jer ga one vode i pokazuju mu put kojim će on pričati priču.

6.4.2. LOGIKA RADNJE

Kada slušamo priču tijekom radnje pamtimo tako da u glavi stvaramo neku vrstu filma. Riječi koje čujemo pretvaramo u slike kako bi lakše dočarali likove, radnju i predmete.

Vladimira Velički (2013) piše kako dobre priče imaju nešto što se zove „unutarnja logika radnje“ koja se razlikuje od naše svakodnevne logike. Pripovjedač na samom početku pričanja postavlja nekakva pravila i ta pravila mora poštovati do samoga kraja priče. „Palčić ostaje Palčić i sve što mu se događa odgovara malome čovječuljku, ...“ (Velički, 2013, str.63)

Za lakše pamćenje priče Vladimira Velički (2013) piše kako je tekst potrebno pročitati tri puta naglas, uključujući što više osjetila pokušati stvoriti „unutrašnji

film“ i ako je potrebno, promijeniti tijek radnje. Također, jedan od načina pamćenja bajke je da bajku pričamo zamišljajući u glavi lemniskatu. „Ona je simbol beskonačnosti, neprestanog kretanja koje u sebi uključuje sve dijelove života: rođenje i smrt, buđenje i spavanje, smijeh i suze, davanje i uzimanje, starost i mladost, ljeto i zimu.“ (Velički, 2013, str.64) Njemačka književna znanstvenica Vilma Mönckeberg govori da i glas pripovjedača treba pratiti kretanje oko navedenih polova. Pripovjedač treba prvo označiti ključne riječi u tekstu, a nakon toga čita tekst zamišljajući ležeću osmicu, te se kreće od jedne ključne riječi do druge. Cilj nije naučiti tekst napamet, ali nakon ovoga pričanje će biti jednostavnije za pripovjedača, a djeca će uživati u dobro ispričanoj priči.

Ako likovima posuđujemo svoj glas mi postajemo taj lik, a to znači da moramo zamisliti njegove osjećaje i slijediti njihove obrasce ponašanja, ali treba izbjegavati pretjerivanja. Nikako ne smijemo vikati i oponašati vjerodostojno glasanje životinja. Pričanje priča nije kazališna predstava ili film, a mi nismo glumci. U prvom planu je priča, ne pripovjedač, a djeca će primijetiti razliku ako smo mi priču doista i doživjeli. (Velički, 2013)

6.4.3. KORIŠTENJE GESTA

Vladimira Velički (2013) piše da je pripovijedanje uz geste puno više od svakodnevnog pričanja. Ono nam predstavlja pričanje priča koje je praćeno znakovima, a uz to podrazumijeva i neverbalno prenošenje poruka pripovjedača i slušatelja. Prokazivanje priče gestama nam olakšava shvaćanje priče, a pričanje pomoću gesta smatramo audiovizualnim predstavljanjem.

Kako bi slušatelja potaknuli da stvori u glavi slike događaja iz priče potrebno je da koristimo i pokrete cijeloga tijela. Ipak, gestovni znakovi nisu utvrđeni nekim pravilom. Njih prilagođavamo priči, ali ako ih se jednom utvrdi, mogu se iznova koristiti na isti način.

Za pričanje priča pomoć gesta potrebna je priprema. Vladimira Velički (2013) savjetuje da je priču potrebno je prvo ispričati nekoliko puta, prvo pred znancima ili bližnjima, a već nakon nekoliko puta ćemo biti potpuno spremni za opušteno pričanje priče. Pričanje priče gestama zahtijeva veliku koncentraciju. Moramo paziti kada i na koji način ćemo izvesti neki pokret lica ili tijela, jer ne želimo poslati krivu poruku.

Geste su od velike važnosti, a pogotovo za pričanje bajki. Puno njihovih elemenata današnja djeca ne razumiju (npr. arhaične izraze). Neka djeca ne znaju za predmete koje se pojavljuju u bajkama (npr. bunar ili vreteno). Ali ako pokažemo gestama, djeca će u glavi stvoriti sliku i predodžbu o onome što im želimo prikazati. Osim toga, ako želimo prikazati neku čaroliju, ona će uz geste ostaviti veći dojam, a i bit će uvjerljivija. (Velički, 2013)

6.4.4. STVARANJE FORME

Rijetko pronalazimo priče koje su već spremne za pričanje, koje ne moramo prilagođavati djeci. Kada pričamo priču, mi u nju dodajemo dio sebe, sve dok ona ne postane dovoljno dobra za pričanje pred djecom. A ako vidimo da djeca uživaju u priči, onda je nećemo ispričati samo jednom, nego ćemo ju iznova pričati. Pričajući priču više puta neki izrazi postaju važan dio priče koji nećemo izostaviti (tzv. formule). To su najčešće određene rečenice, dijalози, ponekad cijeli odjeljci, a nekad samo jedna riječ. (Velički, 2013)

Kod bajki tako pronalazimo određene stihove koji su karakteristični za pojedinu bajku. Poznati stihovi i u odraslima bude sjećanja na djetinjstvo kada čuju poznate stihove: bude sjećanja na djetinjstvo čak i odraslima kada čuju poznate stihove iz bajke „Crvenkapica“: „Bakice zašto imaš tako velike oči?“

Osim bajki, neki književni tekstovi su dovoljno razumljivi djeci, pa tako u našu priču možemo uvrstiti stihove poznatih književnika. Ako pričamo priču u kojoj su likovi vile možemo ispričati stihove vila iz Shakespearova „Sna Ivanjske noći“:

„Preko brda i nizina,

Preko vatre, preko vode,

Preko šuma i planina,

Preko trnja, koje bude –

Brže hrlim svud po svijetu

Nego mjesec u svom letu.“ (Velički, 2013, str 70.)

Ponavljanje stihova u svakom ponovnom pričanju priča pridonosi obogaćivanju dječjeg govora. U nekim djelima ćemo pronaći ulomke koji su često nezamjenjivi zbog toga što sadrži lijep i pažljivo biran jezik. U početku te ulomke možemo pročitati kako bi priča na djecu ostavila dojam, ali nakon nekoliko puta kraće

dijelove bi trebali naučiti i znati napamet, jer je ipak naš cilj pripovijedanje. (Velički, 2013)

6.5. ATMOSFERA

Slušanje priče je vrlo važan događaj, ali prije njenog pričanja moramo se pobrinuti u kakvom okruženju je pričamo, kakve mirise osjetimo, kakve boje vidimo itd. Vladimira Velički (2013) piše nekoliko primjera o kojima je potrebno brinuti kako bi djeca pomoću što više osjetila doživjela priču.

Bajkovito okruženje – bilo bi dobro za pričanje priča imati poseban dio prostorije koji će biti namijenjen pričanju priča. Taj prostor treba biti ugodan i ne smije u njemu biti puno stvari koje se ne odnose na priču, jer bi one mogle djeci odvući pažnju. Važno je osigurati mir pa tako možemo i na vrata staviti natpis kako bi i drugi znali da je u tijeku pričanje priče. Za vrijeme čitanja priče djeca mogu sjediti u krugu (svi su ravnopravni i svi sve mogu vidjeti) ili u slobodnoj formaciji. Kako bi što bolje predočili priču, u sredinu kruga možemo staviti neki predmet koji je karakterističan za tu priču. Ako priča govori o kraljevskoj obitelji možemo koristiti krune, a svijeća pojačava sam osjećaj svečanosti. Ponekad, ako priču pričamo na vanjskom prostoru možemo zapaliti i logorsku vatru. (Velički, 2013)

Pomagači u bajkama - pripovjedači bajki pri pripovijedanju imaju svoje pomagače. To su materijali koji djeci pomažu da pomoću svih osjetila dožive priču. Svi materijali koje koristimo trebaju biti promišljeno izabrani. No, moramo paziti kako ih koristimo, jer prevelika količina dojmova djeci će odvući pozornost sa same priče.

Vizualno okruženje – prije samog uređenja prostora potrebno je poštovati simboliku boja, jer u različitim kulturama boje imaju različita značenja. No, svakako treba uvažavati vlastitu kulturu. Ukoliko se odlučimo za priču koja pripada drugoj kulturi prvo trebamo sami razumjeti simboliku boja, a tek onda ju prenijeti djeci. Vladimira Velički nam je kao poticaj za daljnje promišljanje objasnila u najkraćim crtama simboliku pojedine boje:

Bijela – čistoća, dvorac (ako želimo dočarati kraljevsku dvoranu možemo raditi s bijelim maramama, a za boji doživljaj možemo koristiti ogledalima i kristalima)

Crna – potištenost (ako radimo u tamnoj prostoriji, npr. šatoru, potrebno ju je oživjeti s drugim bojama)

Crvena – život, vatra (stvara osjećaj ugone i topline)

Zelena – priroda (djeluje opuštajuće, a zelenim maramama dočaravamo šumu i prirodu)

Smeđa – zemlja (smeđim maramama možemo dočarati stare kuće i pećine)

Narančasta – životna radost, želja za razgovorom

Žuta – Sunce (potiče dječju koncentraciju i aktivira osjetila)

Tamnoplava – noćno nebo i noć (djeluje hladno)

Svijetloplava – nebo i voda

Slušno okruženje – priču možemo upotpuniti koristeći razne zvukove. Možemo koristiti glazbene instrumente koji će oponašati određene zvukove iz prirode (zvečke, šuškalice, triangel, drveni ksilofon, zavijajuća cijev...). Instrumenti će biti uz pripovjedača, te će ih on koristiti kako bi upotpunio priču. Nakon pričanja pripovjedač instrumente može dati djeci, jer djeca izrazito vole predmete koji su bili dio priče. (Velički, 2013)

Mirisi i okusi kao dio okruženja – mirisi mogu biti važan dodatak za pričanje priča, jer će prije samog početka probuditi interes kod djece. Kako svaki miris djeluje drugačije potrebno je najprije upoznati ih. Tako lavanda umiruje, ruža opušta i potiče osjetila, limunska trava osvježava i potiče koncentraciju, mandarina i naranča potiču vedro raspoloženje, a vanilija stvara osjećaj topline. I eterična ulja imaju svoju važnost, a njih ćemo koristiti ovisno o temi priče. Ako pričamo priču „Dolazak proljeća“ možemo koristiti proljetno cvijeće,

Osim toga priče možemo doživjeti preko osjeta okusa. U mnogim pričama se spominju razna jela (kašica u „Zlatokosa i tri medvjeda“, Badnja večera u „Djevojčica sa šibicama“...). To nam daje ideju da nakon ispričane priče djecu možemo počastiti s nekim od jela koji se spominju u priči. (Velički, 2013)

6.6. RITUALI I SREDSTVA KOJI SE KORISTE U PRIČANJU PRIČA

Ritual i sredstva su nam vrlo važni u pričanju priča. Ponekad je teško zadržati pozornost djece, jer su okruženi s mnogo vizualnih dojmova. Zato je uloga rituala nezamjenjiva. Vladimira Velički (2013) navodi par primjera:

Uvod -ritualni početak pričanja priča je od velike koristi, jer je djeci ponekad teško umiriti se i pažljivo slušati. Nekada su putujući pripovjedači koristili rituale prije samog pričanja priče. Ponekad bi upalili svijeću, a ponekad i logorsku vatru, nekada bi započinjali s napjevima, a nekad s istim stihovima. Pričanje možemo započeti s djeci poznatim pjesmicama kako bi djeca znala da slijedi priča. (Velički, 2013)

Početak pričanja priče – pomoću mašte djecu možemo uvesti u svijet priča. Naime, možemo zamisliti da putujemo u svijet priča na čarobnom tepihu. Pritom moramo paziti da nam glas bude umirujući i potrebno je koristiti stanke kako bi djeca stvorila sliku svijeta u koji ulaze. Možemo i koristiti neki instrument (ne glasno), te možemo započeti: „Čujete li i vi ove tonove? Zatvorite oči i slušajte. Kada tonovi utihnu, početak s pričanjem...“ (Velički, 2013, str.82)

Putovanje preko duge – Vladimira Velički (2013) piše primjer kako djecu možemo uvesti u priču s putovanjem preko duge. Djeca mogu zatvoriti oči a odgojitelj ih za to vrijeme promatra i vodi ih na putovanju. Kada dođu do kraja duge djeca ulaze kroz vrata u Zemlju priča odgojitelj, tj. pripovjedač im govori o čemu će im taj dan pričati. Tu priča počinje.

Završetak pričanja priče – svaka priča koja ima svoj početak mora imati i svoj kraj. Slušatelji, a pogotovo djeca žele jasan znak za kraj priče. U bajkama svršetci najčešće imaju sretan kraj, ali u nekim svršetcima se izriče kazna za likove koji su zli. U pričama pripovjedači koriste formule kako bi označili kraj priče, ali i kako bi pobudili želju za ponovnim slušanjem priča. (Velički, 2013) Formula koja se najčešće koristi za kraj bajke je: „I tako su živjeli sretno do kraja života.“

6.7. DOŽIVLJAJI DJECE NAKON ISPRIČANE PRIČE

Nakon pričanje priče potrebno je ostaviti malo vremena kako bi se „slegnuli doživljaji“. Ponekad odgojitelji rade grešku pa odmah postavljaju pitanja kao npr. Je li vam se svidjela priča? Što vam se svidjelo u priči? To je svakako pogrešan pristup jer ima takvim pitanjima namećemo da im se nešto mora svidjeti. Neka djeca će spontano izraziti emocije, a da im mi pritom ne postavimo niti jedno pitanje. No, hoćemo li s djetetom razgovarati i na koji ćemo način razgovarati ovisi o mnogo čimbenika. Svako dijete se izražava na svoj način. Dijete se nakon pričanja priče može izraziti govorom, crtanjem, građenjem, spontanom igrom i sl. „Priče i bajke su, prije svega, doživljaj, a doživljaj zahtijeva vrijeme, ne može se često odmah

pretvoriti u riječi i ne može se analizirati. Najjače doživljeno je upravo ono neizrecivo.“ (Velički, 2013, str.91)

Vladimira Velički nam tako navodi da će pričanje u djetetu buditi veselje ako pripovjedač priča priču tako da dijete u priči prepozna svijet koji mu je poznat, jer ponekad neko dijete ima loš dan pa ga na taj način možemo razveseliti. Osim toga u priču možemo uvrstiti i navike djeteta. Vrlo je važno da pripovjedač voli i uživa u priči koju priča. Koristi se rekvizitima, gestama, mimikom, prilagođava boju glasa... a sve to čini kako bi što bolje prikazao priču koju priča. Tijekom pričanja priče djeca često znaju i postavljati pitanja, na što pripovjedač treba reagirati. Ukoliko se u priči spominju riječi koje su djeci nepoznate trebalo bi djecu unaprijed upoznati s njima. Kako djecu jako vesele priče uloga pripovjedača je da dječju radost i zadrži. U određenim situacijama pripovjedač se može sjetiti poznatih stihova, te ih koristiti u različitim situacijama s djecom.

Osim toga, svakako se preporučuje pričanje priča za koje smo emocionalno vezani. Kada volimo nešto raditi odmah to kvalitetnije radimo, a ako pričamo priču koja nas posebno veseli, odmah ćemo ju uvjerljivije prenijeti djeci. Svakako ne trebamo izbjegavati priče koje sami izmislimo, jer one djeci mogu biti jako korisne. Djeca u njima mogu pronaći vlastito iskustvo, te se poistovjetiti s pričom. Isto vrijedi i za priče iz djetinjstva. One posebno izazivaju sreću kod djece. (Velički, 2013)

7. KORISNOST REKVIZITA

Neke priče ostavljaju veći dojam ako se koriste rekviziti ili igračke. Većina priča za djecu ima radnju koja prenosi neku poruku na jednostavan način. No, za neke je priče potrebno koristiti rekvizit ili igračku kako bi pripovijedanje bilo zanimljivije, a doživljaj potpun. Ponekad djeca rekvizite mogu koristiti kao igračke, a kostime i nakit mogu koristiti i nakon pričanja priče.

Autorica Perrow (2013) navodi kako se rekviziti mogu koristiti u pričanju priča na način da:

- rekvizit date djetetu kao dar uz priču
- tijekom pričanja priče se igrate s djetetom rekvizitima
- ispričate priču skupini djece koristeći rekvizite (lutkarska predstava)

Rekvizite nije potrebno kupovati u trgovinama. Možemo ih samostalno izraditi koristeći materijale koje svakodnevno koristimo ili nam više nisu potrebni (kartoni, nakit, pletivo...). Postoji čarolija i u korištenju jednostavnih predmeta koje možemo pronaći u prirodi. Oraščići i mahunarke mogu glumiti male ljude u lutkarskim predstavama, a sjajni kristali mogu predstavljati predmete koji donose sreću. U prirodi možemo pronaći bezbroj poticaja koji će nas potaknuti za stvaranje priče ili izradu rekvizita (školjke, žirovi, pera, mahunarke, koverče piljevine...). Razni oblici i teksture prirodnog svijeta nam nude neograničen izvor ideja za teme priča ali i za rekvizite kojima ćemo se služiti tijekom pričanja priča (Perrow, 2013).

Rekviziti su nam jako važni za pričanje priča. Oni nam mogu poslužiti za stvaranje priče, ali i za njenu ilustraciju (posebna stolica za pričanje priča, šešir za pričanje, škrinje u kojima se skriva priča...). Različita sredstva potiču djecu i na samostalno pričanje, a uporaba i kreiranje rekvizita posebno veseli djecu jer se bezgranično mogu služiti svojom maštom.

8. ISTRAŽIVANJE – ANKETA „UČESTALOST PRIČANJA PRIČA U VRTIĆIMA“

8.1. ODREĐIVANJE PROBLEMA ISTRAŽIVANJA

Sagledavši teoriju saznajemo da je pričanje priča važno za djetetov kognitivni, emocionalni, socijalni, etički i govorni razvoj, važno je utvrditi jesu li odgojitelji svjesni utjecaja priča na dječji razvoj. Kako su priče važan dio djetetovog odrastanja, važno je istražiti stavove odgojitelja o pričama, te kakva su njihova mišljenja o pojedinim vrstama priča.

8.2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Potrebno je definirati posebne ciljeve istraživanja na temelju već navedenih problema. Cilj ovog istraživanja je bio odrediti demografske podatke ispitanika, tj. dob, spol i radno iskustvo. Sljedeći cilj je utvrditi stavove odgojitelja o važnosti pričanja priča za djecu, a nakon toga bilo je važno utvrditi mišljenje odgojitelja o različitim vrstama priča. Osim toga bilo je potrebno istražiti i učestalost pričanja priča u vrtićima.

8.3. HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

S obzirom na cilj istraživanja zanimalo nas je:

- mišljenje odgojitelja o produktivnosti učestalijeg pričanja priča za dječji razvoj
- mišljenje odgojitelja o poticanju govora pričanjem priča
- pričaju li odgojitelji bajke djeci
- pričaju li odgojitelji basne djeci
- pričaju li odgojitelji pripovijetke djeci
- pričaju li odgojitelji fantastične priče djeci
- mišljenje odgojitelja o učestalosti pričanja priča
- mišljenje odgojitelja o uključivanju djece u pričanje priča
- kakve aktivnosti odgojitelji provode nakon pričanja priča

8.4. PROVEDBA KVANTITATIVNOG ISTRAŽIVANJA

8.4.1. INSTRUMENT – ANKETA „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Kako bi se provelo ovo istraživanje bilo je potrebno izraditi anketu „Učestalost pričanja priča u vrtićima“ koja se sastojala od 18 pitanja. Prvi dio pitanja se odnosio na demografske podatke (spol, dob, radno iskustvo). Drugi dio odnosio se na korisnost pričanja priča na dječji razvoj, dok se treći dio pitanja odnosio na osobno mišljenje svakog od odgojitelja o pojedinim vrstama priča, te čitaju li oni navedene priče djeci. četvrti dio pitanja se odnosio na učestalost pričanja priča gdje je svaki odgojitelj odgovorio koliko često priča priče djeci, te koliko često bi to bilo potrebno. Zadnji dio pitanja, tj. peti dio odnosio se na aktivnosti koje odgojitelji provode nakon pričanja priča, te je bilo potrebno da napišu naslove priča koje često pričaju djeci. Primjer anketnog upitnika se nalazi u prilogu rada.

8.4.2. POSTUPAK ISTRAŽIVANJA

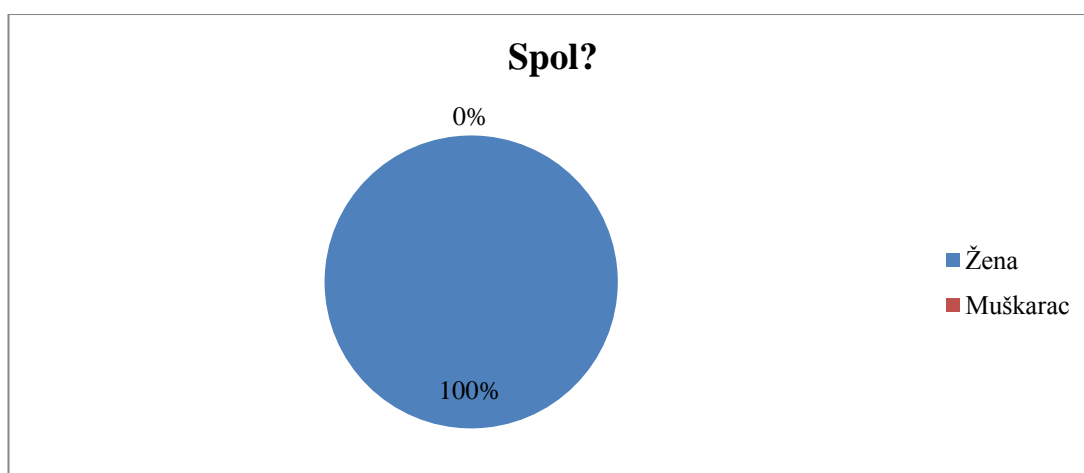
Tehnika prikupljanja podataka je bila anonimna internetska anketa koja je obuhvaćala 18 pitanja. Ispitanici su imali mogućnost kratkog odgovora i višestrukog odgovora. Ispitanici su bili odgojitelji koji su u radnom odnosu te koji su aktivni na društvenim mrežama (WhatsApp) tj. na facebook profilima (Izvan okvira, Udruga odgojitelja - Zagreb). Ankete je provedena u razdoblju od 17. srpnja do 14. kolovoza 2018. Godine. Ukupan broj ispitanika je bio 116 odgojitelja, a uvjet koji je trebao biti zadovoljen je da je ispitanik odgojitelj koji je u radnom odnosu.

8.5. ANALIZA DOBIVENIH PODATAKA

Anketu „Učestalost pričanja priča u vrtiću“ je ispunilo 116 odgojitelja u periodu od 17. srpnja do 14. kolovoza 2018. godine. U nastavku ću predstaviti rezultate istraživanja, te analizu dobivenih podataka ankete.

Na pitanje „**Spol?**“ dobili smo odgovor da je 116 (100%) odgojiteljica ispunilo anketu.

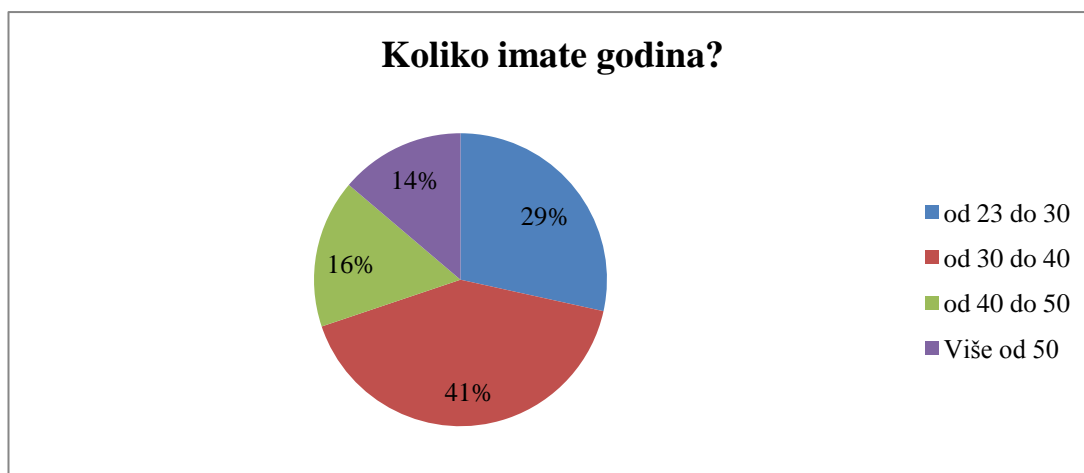
Grafikon 1: Odgojitelji prema spolu

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Pitanjem „**Koliko imate godina?**“ saznajemo da 33 odgojiteljice (28,4%) ima 23 – 30 godina, 48 odgojiteljica (41,4%) ima 30 – 40 godina, 19 odgojiteljica (16,4%) ima 40 – 50 godina, a 16 odgojiteljica (16,8%) ima više od 50 godina.

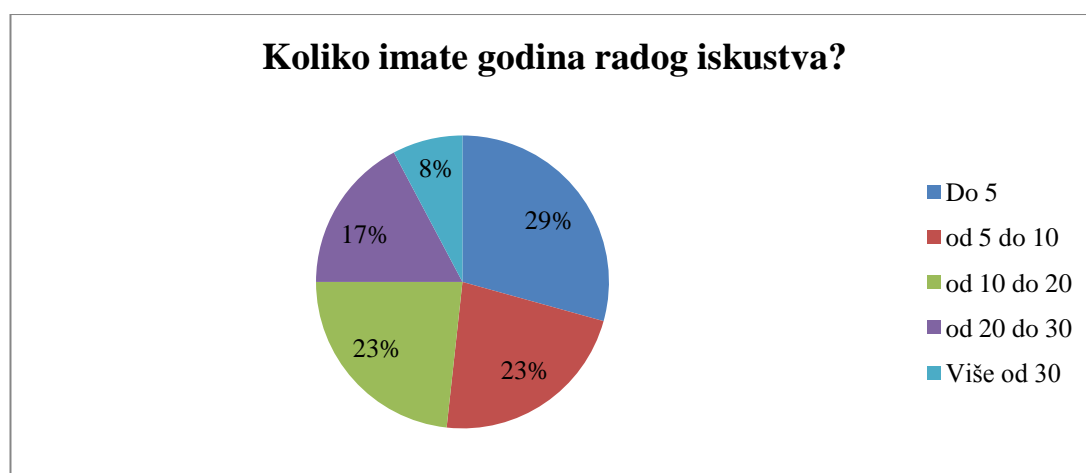
Grafikon 2. Odgojitelji prema dobi

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Na pitanja „**Koliko imate godina radnog iskustva?**“ saznajemo da 34 (29,3%) odgojiteljice ima do 5 godina radnog iskustva, 26 (22,4%) odgojiteljica ima između 5 i 10 godina radnog iskustva, 27 (23,3%) odgojiteljica ima između 10 i 20 godina radnog iskustva, 20 (17,2%) odgojiteljica ima između 20 i 30 godina radnog iskustva, a 9 (7,8%) odgojiteljica ima više od 30 godina radnog iskustva.

Grafikon 3. Odgojitelji prema radnom iskustvu

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Pitanje „**Smatrate li da je za dječji razvoj produktivnije učestalije pričanje priča?**“ 115 odgojiteljica (99,1%) je potvrdno, dok je 1 odgojiteljica (0,9%) negirala.

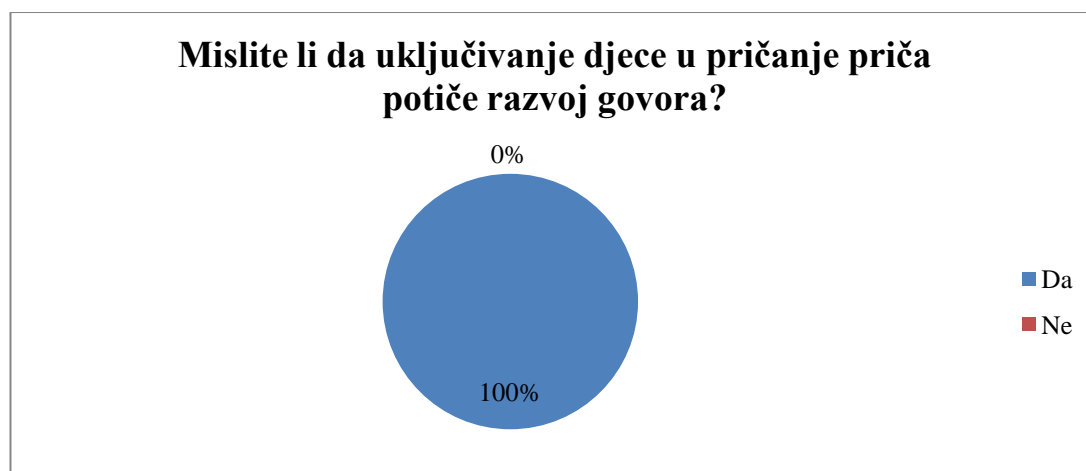
Grafikon 4. Utjecaj učestalijeg pričanja priča na produktivnost dječjeg razvoja

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Na pitanje „**Mislite li da uključivanje djece u pričanje priča potiče razvoj govora?**“ 116 odgojiteljica (100%) je odgovorilo potvrdno.

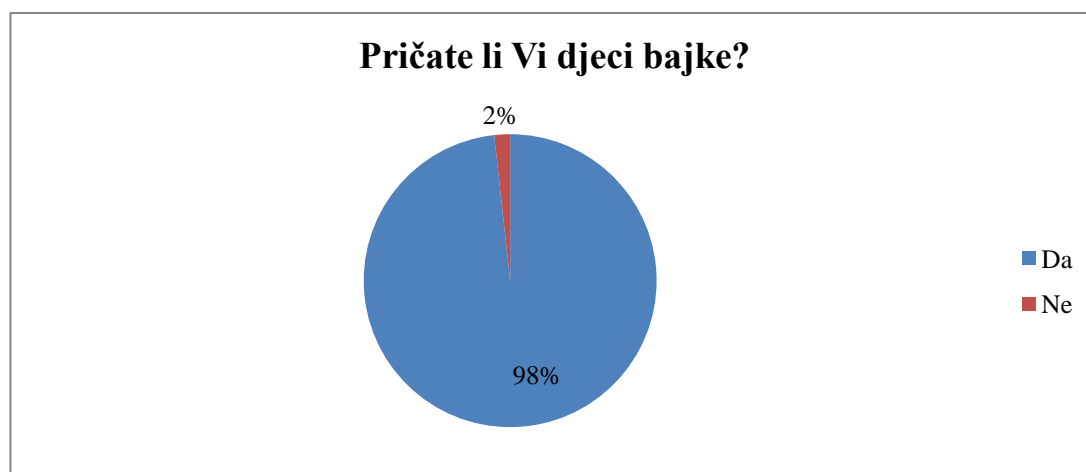
Grafikon 5. Utjecaj pričanja priča na razvoj govora kod djece

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Na pitanje „**Pričate li Vi djeci bajke?**“ 113 odgojiteljica (98,3%) je odgovorilo da da, dok su 2 odgojiteljice (1,7%) odgovorile da ne (jedna odgojiteljica nije odgovorila na pitanje).

Grafikon 6. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju bajke djeci

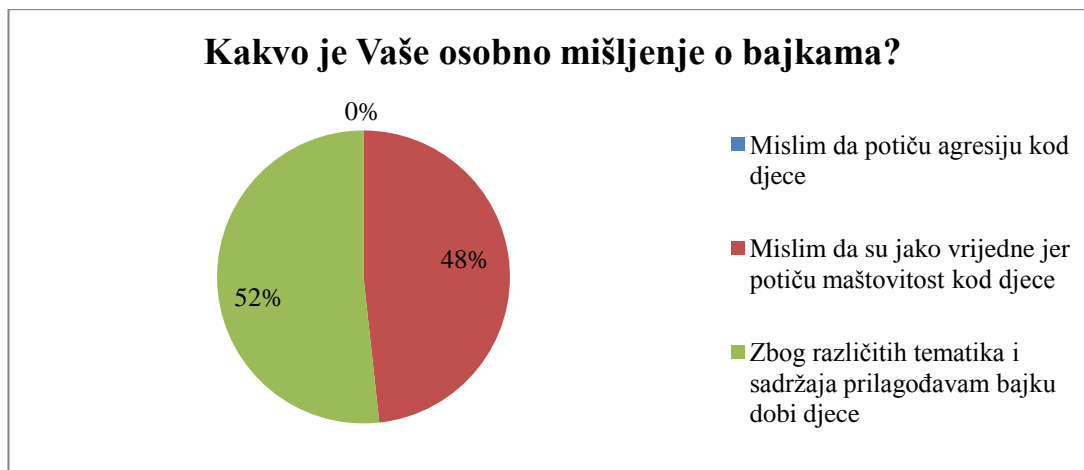

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Dalje slijedi pitanje „**Kakvo je Vaše osobno mišljenje o bajkama?**“ u kojem niti jedna odgojiteljica nije odgovorila da misli da potiču agresivnost kod djece, 56 odgojiteljica (48,3%) smatra da su jako vrijedne jer potiču maštovitost kod djece, a

ostalnih 60 odgojiteljica (51,7%) zbog različitih tematika i sadržaja prilagođava bajke dobi djece.

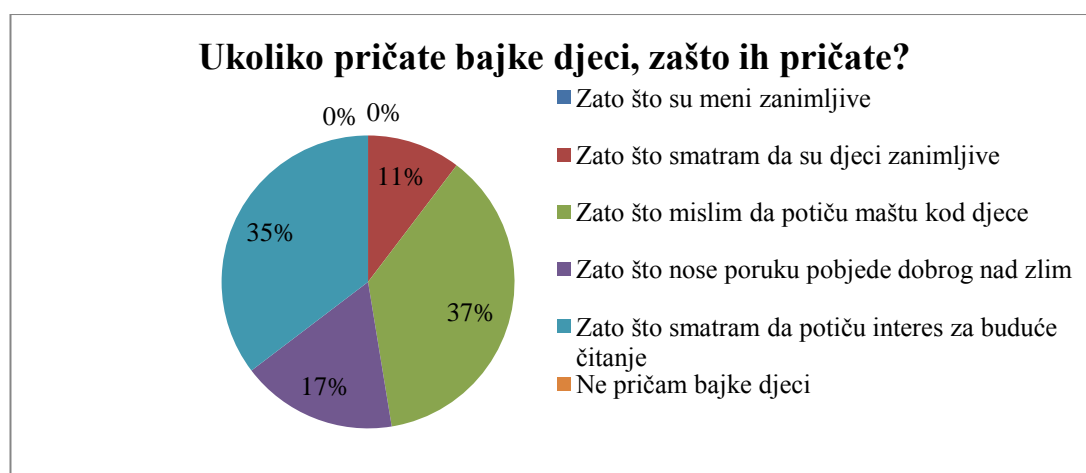
Grafikon 7. Osobni stavovi odgojitelja o bajkama

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Iz pitanja „**Ukoliko pričate bajke djeci, zašto ih pričate?**“ saznajemo da niti jedna odgojiteljica ne priča bajke zato što su njoj osobno zanimljive i niti jedna odgojiteljica nije odgovorila da ne čita bajke djeci; nadalje saznajemo da 12 odgojiteljica (10,3%) priča bajke djeci jer smatra da su djeci zanimljive, 43 odgojiteljice (37,1%) priča bajke jer misle da potiču maštu kod djece, 20 odgojiteljica (17,2%) priča bajke zato što nose poruku pobjede dobrog nad zlim, dok 41 odgojiteljica (35,3%) priča bajke djeci jer smatraju da potiču interes za buduće čitanje.

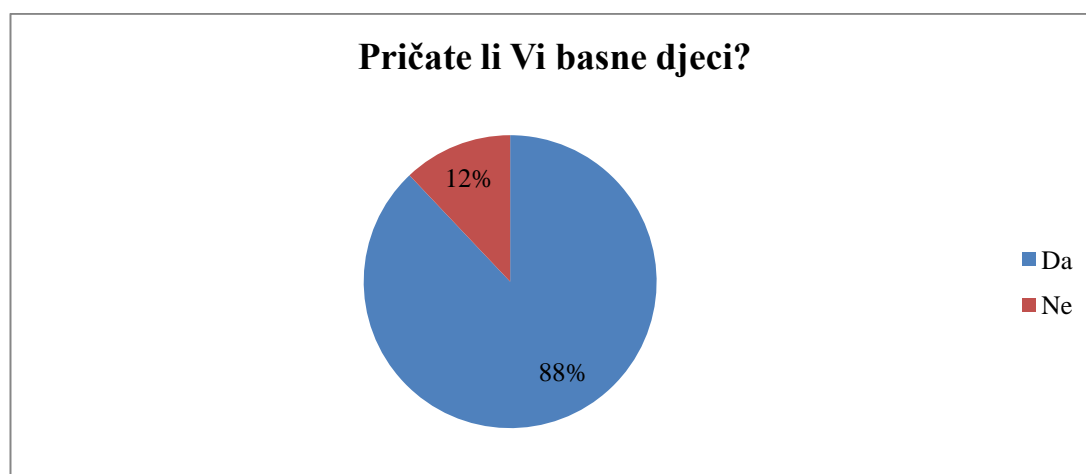
Grafikon 8. Razlozi pričanja bajki djeci

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Na pitanje „**Pričate li Vi basne djeci?**“ 102 odgojiteljice (87,9%) je odgovorilo potvrdno, a 14 odgojiteljica (12,1%) je negiralo.

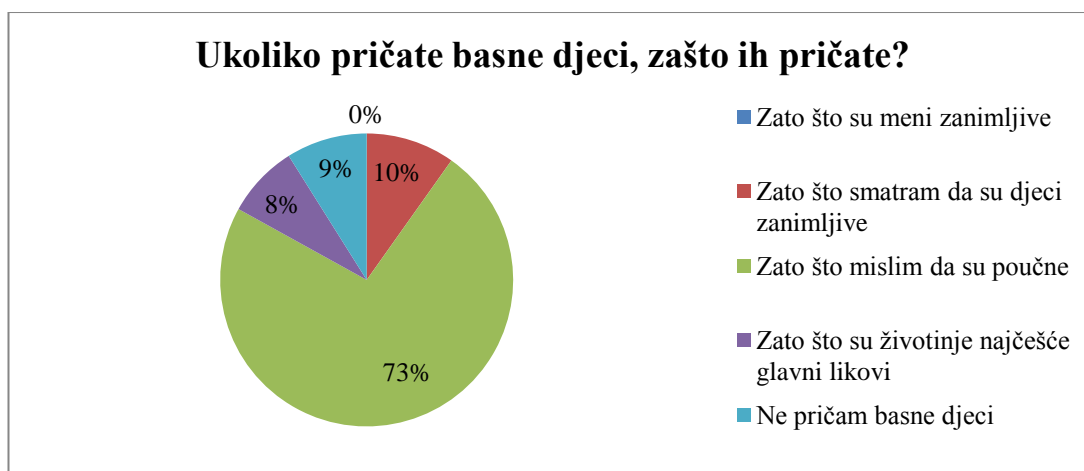
Grafikon 9. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju basne djeci

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Slijedi pitanje „**Ukoliko pričate basne djeci, zašto ih pričate?**“ na koje niti jedna odgojiteljica ne priča basne jer su njoj osobno zanimljive; 11 odgojiteljica (9,8%) je odgovorilo da priča basne jer smatraju da su djeci zanimljive, a čak 82 odgojiteljice (73,2%) priča basne jer smatraju da su poučne; nadalje, 9 odgojiteljica (8%) priča basne jer su životinje najčešće glavni likovi, a ostalih 10 odgojiteljica (8,9%) ne priča basne djeci (4 odgojiteljice nisu odgovorile na pitanje).

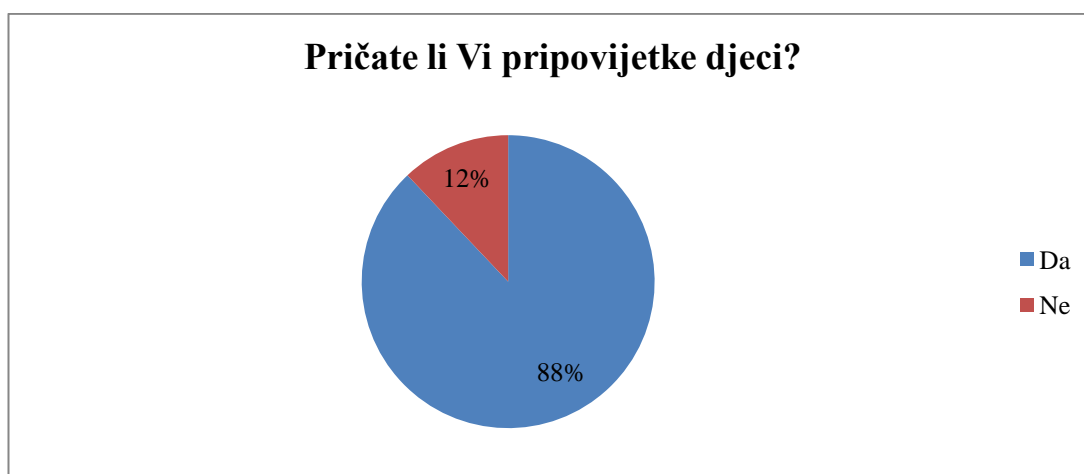
Grafikon 10. Razlozi pričanja basni djeci

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Pitanjem „**Pričate li Vi pripovijetke djeci?**“ saznajemo da 102 odgojiteljice (87,9%) priča pripovijetke djeci, dok ostalih 14 (12,1%) ne priča pripovijetke.

Grafikon 11. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju pripovijetke djeci

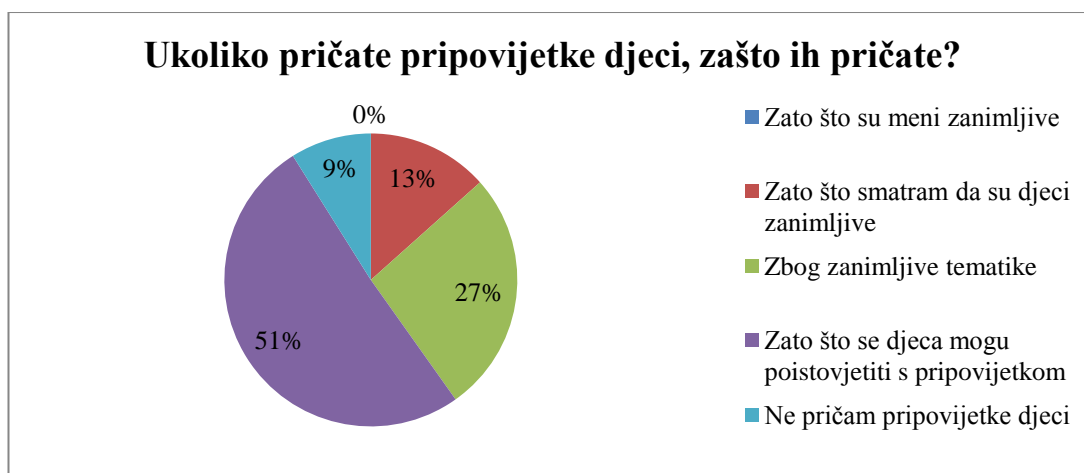

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

“Na pitanje „**Ukoliko pričate pripovijetke djeci, zašto ih pričate?**“ niti jedna odgojiteljica nije odgovorila da ih priča zato što su njoj zanimljive; nadalje, 15 odgojiteljica (13,4%) priča pripovijetke djeci jer smatraju da su djeci zanimljive, njih 30 (26,8%) priča pripovijetke zbog zanimljive tematike, a 57 odgojiteljica (50,9%) priča pripovijetke zato što se djeca mogu poistovjetiti s pripovijetkom. Deset odgojiteljica (8,9%) ne priča pripovijetke djeci (4 odgojiteljice nisu odgovorile na pitanje).

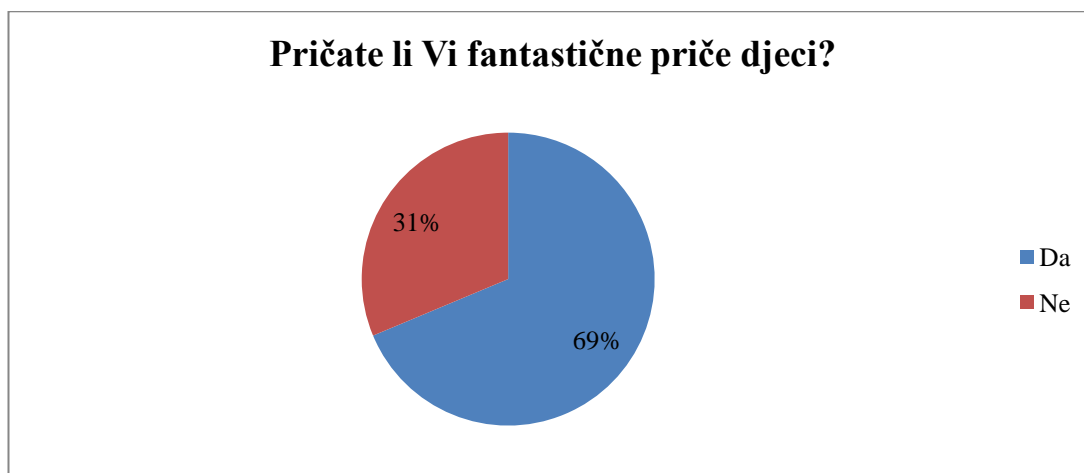
Grafikon 12. Razlozi pričanja pripovijetki djeci

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Na pitanje „**Pričate li vi fantastične priče djeci?**“ 79 odgojiteljica (68,7%) je odgovorilo potvrdno, a njih 36 (31,3%) je negiralo (1 odgojiteljica nije odgovorila na pitanje).

Grafikon 13. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju fantastične priče djeci

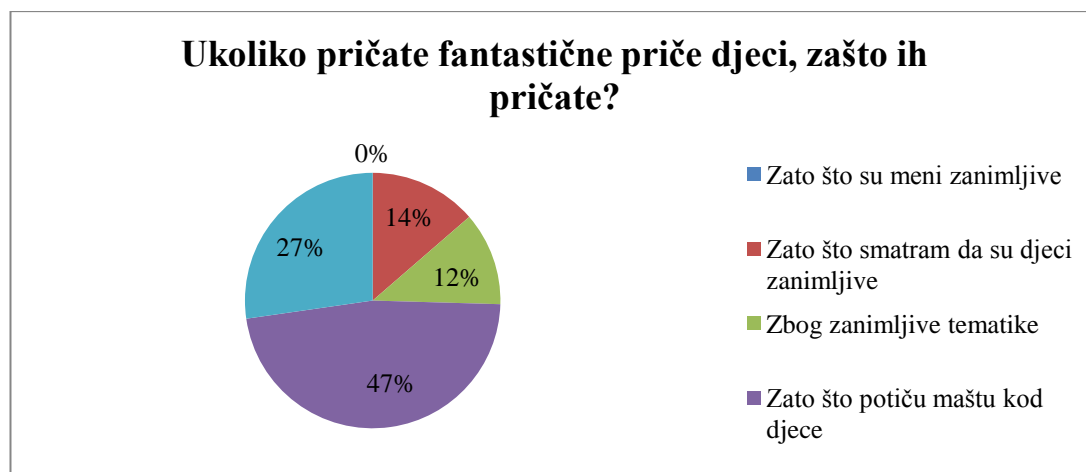

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Slijedi pitanje „**Ukoliko pričate fantastične priče djeci, zašto ih pričate?**“ iz kojeg saznajemo da niti jedna odgojiteljica ne priča fantastične priče djeci zato što su njoj zanimljive, ali saznajemo da 15 odgojiteljica (13,6%) priča fantastične priče jer smatraju da su djeci zanimljive, njih 13 (11,8%) priča fantastične priče zbog zanimljive tematike, a njih 52 (47,3%) priča fantastične priče zato što potiču maštu u

djece. Trideset odgojiteljica (27,3%) ne priča fantastične priče djeci, a 6 odgojiteljica nije odgovorilo na pitanje.

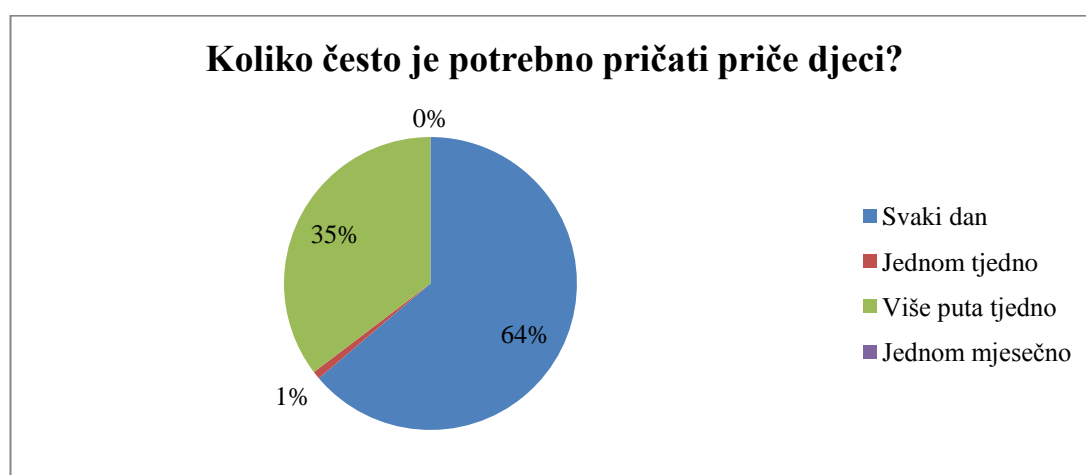
Grafikon 14. Razlozi pričanja fantastičnih priča djeci

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Pitanjem „**Koliko često je potrebno pričati priče djeci?**“ saznajemo da čak 74 odgojiteljice (63,8%) smatra da je potrebno svaki dan pričati priče, 1 odgojiteljica (0,9%) smatra da je potrebno jednom tjedno, dok 41 odgojiteljica (35,3%) smatra da je potrebno više puta tjedno pričati priče djeci. Niti jedna odgojiteljica nije navela sa je potrebno jednom mjesečno pričati priče djeci.

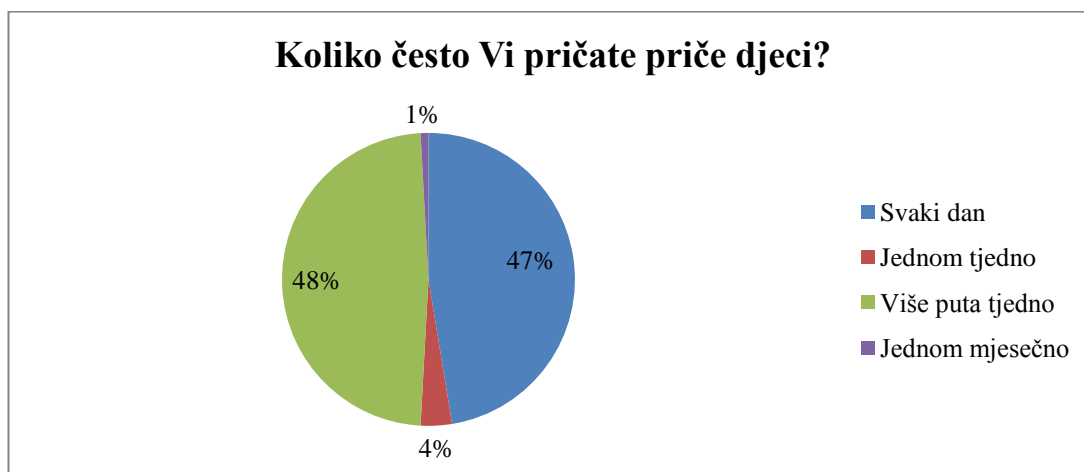
Grafikon 15. Mišljenje odgojitelja o potrebnosti učestalog pričanja priča djeci

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Na pitanje „**Koliko često Vi pričate priče djeci?**“ je 55 odgojiteljica (47,4%) odgovorilo da svaki dan priča priče, 4 odgojiteljica (3,4%) da jednom tjedno priča priče, 56 odgojiteljica (48,3%) je odgovorilo da priča priče više puta tjedno, a 1 odgojiteljica (0,9%) je odgovorila da jednom mjesečno priča priče djeci.

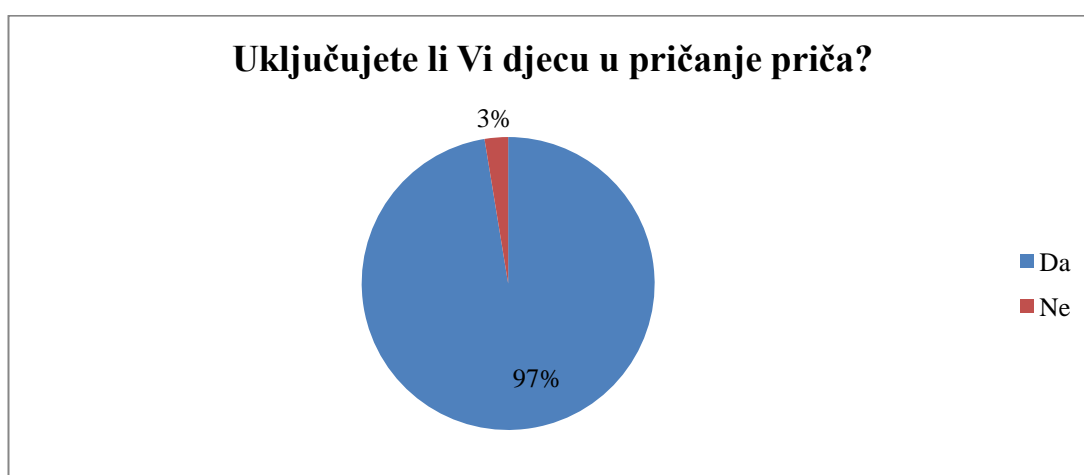
Grafikon 16. Učestalost pričanja priča djeci

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča djeci“

Slijedi pitanje „**Uključujete li Vi djecu u pričanje priča?**“ u kojem saznajemo da 113 odgojiteljica (97,4%) uključuje djecu u pričanje priča, a ostale 3 odgojateljice (2,6%) ne uključuje djecu u pričanje priča.

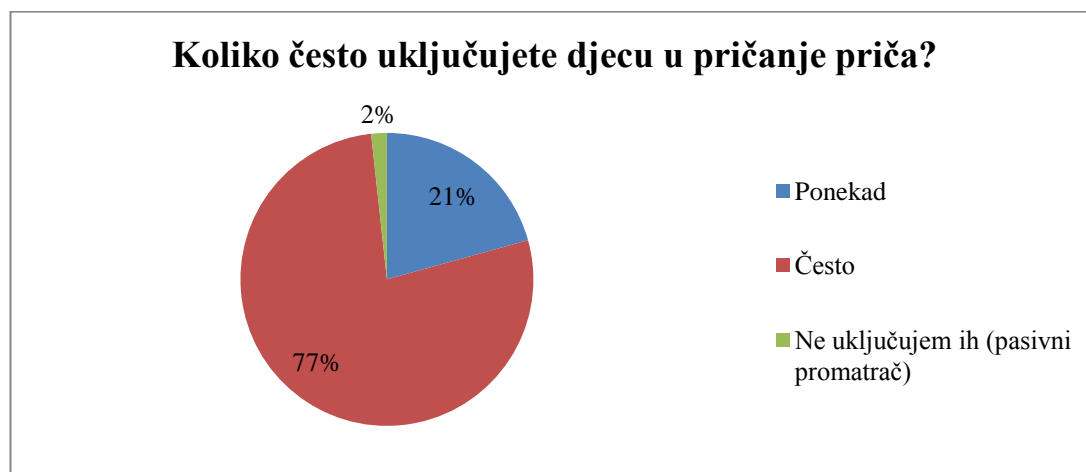
Grafikon 17. Uključivanje djece u pričanje priča

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

“Na pitanje „**Koliko često uključujete djecu u pričanje priča?**“ 24 odgojiteljice (20,7%) je odgovorilo ponekad, 90 odgojiteljica (77,6%) je odgovorilo da često uključuje djecu u pričanje priča, a 2 odgojiteljice (1,7%) ne uključuje djecu u pričanje priča.

Grafikon 18. Učestalost uključivanja djece u pričanje priča

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

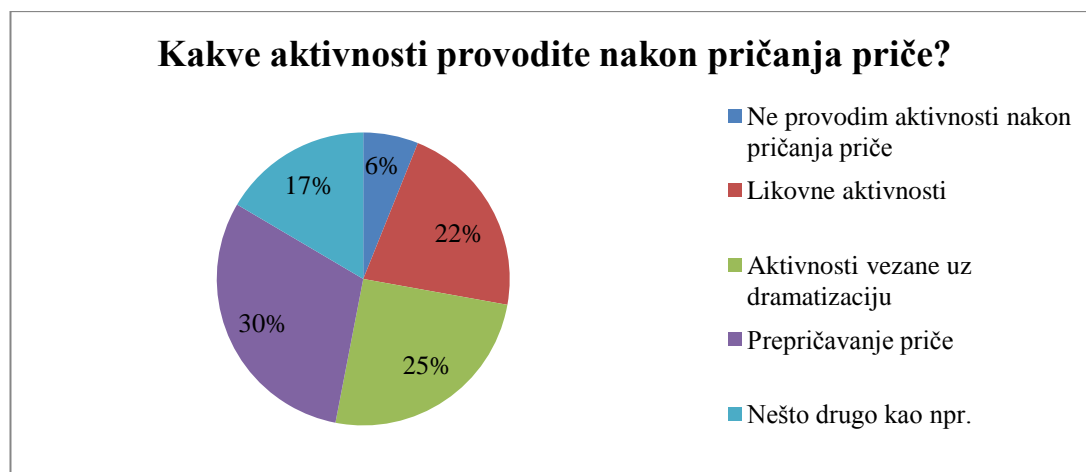
Slijedilo je pitanje „**Ukoliko ne uključujete djecu u pričanje priča napišite zašto?**“ na koje je jedna odgojiteljica odgovorila da zbog dobi djeci, a druga je navela da radi u jasličkoj grupi pa zbog toga ne uključuje djecu u pričanje priča.

Nakon toga odgojitelji su trebali **napisati naslove priča koje najčešće pričaju u vrtiću**. Odgovora je bilo puno, a ja ću navesti neke: Kornjača i zec, Crvenkapica, Plesna haljina žutog maslačka, Ribica duginih boja, Ježeva kućica, Razbojnik sa žutom pjegom, Zlatokosa i tri medvjeda, Pinokio, Ružno pače, Djed i repa, Grimmovljeve bajke, Maca Papučarica, priče Ivane Brlić Mažuranić, Priče za laku noć.... osim toga odgojitelji su pisali i da ne ponavljaju priče često, da priče prilagođavaju blagdanima, godišnjim dobima ili dječjim ponašanjima. Osim toga jedna odgojiteljica je napisala da priča ono što djeca žele da im priča.

Zadnje pitanje u anketi „**Kakve aktivnosti provodite nakon pričanja priče?**“ se sastojalo od 4 ponuđena odgovora, a peti odgovor su odgojitelji mogli sami napisati ako provode nešto drugo što nije navedeno. Sedam odgojiteljica (6,1%) je odgovorilo da ne provode aktivnosti nakon pričanja priče, 25 odgojiteljica (21,7%) provodi likovne aktivnosti, 29 odgojiteljica (25,2%) provodi aktivnosti vezano uz

dramatizaciju, a njih 35 (30,4%) prakticira prepričavanje priče. Za peti odgovor koji se odnosio na „nešto drugo“ 19 odgojiteljica (16,6%) je navelo svoj odgovor.

Grafikon 19. Provedene aktivnosti odgojitelja nakon pričanja priča

Izvor: Podatci iz ankete „Učestalost pričanja priča u vrtićima“

Kao peti odgovor, tj. mogućnost pisanja „nešto drugo kao npr.“ odgojiteljice su pisale:

- Sve osim prvog
- Sve navedeno, osim prvog odgovora
- Ovisno o priči i cilju
- Nakon priče slijedi spavanje
- Više aktivnosti i likovne i vezane uz dramatizaciju i prepričavanje
- Sve aktivnosti koje djeca odaberu, likovne, dramatizaciju, lutkarstvo. Na temelju pročitanih i prepričanih priča djeca su do sada sama izmislila nekoliko svojih priča koje su postale slikovnice, dramske ili lutkarske igre
- Sve navedeno, ovisi o interesu djece
- Sve ovo navedeno... ovisi o interesu djece
- Razgovor o priči, način doživljene tematike, primjena u svakodnevnom životu, poistovjećivanje s događajima iz života
- Likovne aktivnosti, maškiranje
- Ovisi o priči i trenutnom interesu djece

- Likovne aktivnosti, spremamo se za popodnevni odmor
- Razgovaramo o pročitanoj tekstu i situacijama iz svakodnevnog života vezanih uz temu priče
- Naizmjenično prijedlog 2,3,4
- Dramatizacija priče, likovni izričaj priče, radenje u gradivnom centru
- Razgovaramo o priči
- Prepričavanje, dramatizacija, igre lutkama
- Likovne, dramatizacija, igre početnog čitanja i pisanja, društvene i sl.
- Nekoliko aktivnosti ali ovisno o interesu djece, ali likovne i dramske uvijek

8.6. RASPRAVA O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA

Nakon istraživanja i analize rezultata vratila bih se na hipoteze istraživanja kako bi utvrdili mišljenja i stavove odgojitelja. Zanimalo nas je:

- **mišljenje odgojitelja o produktivnosti učestalijeg pričanja priča za dječji razvoj.** Unatoč malom broju ispitanika, možemo zaključiti kako su odgojitelji svjesni važnosti učestalijeg pričanja priča. Čak 115 odgojiteljica (99,1%) smatra da produktivnije učestalije pričanje priča za dječji razvoj. No, 1 odgojiteljica (0,9%) smatra da učestalije pričanje priča značajno ne pridonosi dječjem razvoju.

- **mišljenje odgojitelja o poticanju govora pričanjem priča.** Iako jedna odgojiteljica ne smatra da je učestalije pričanje priča produktivnije za razvoj djeteta, u ovom slučaju sve odgojiteljice (116, 100%) potvrđuju tvrdnju da pričanje priča potiče govor kod djece.

- **pričaju li odgojitelji bajke djeci.** Većina odgojiteljica priča bajke djeci. Njih 113 (98,3%) priča bajke, dok 2 odgojiteljice (1,7%) ipak ne pričaju bajke djeci. Odgojiteljice koje pričaju bajke djeci se odlučuju za njih jer smatraju da su djeci zanimljive, jer nose poruku pobjede dobrog nad zlim, te bude maštu kod djece i potiču interes za buduće čitanje.

- **pričaju li odgojitelji basne djeci.** Iako 87, 9% odgojiteljica priča basne djeci, njih 14 (12,1%) ipak ne priča basne djeci zbog nepoznatog razloga. Odgojiteljice koje pričaju basne djeci ih pričaju zato što su životinje najčešće glavni likovi, zato što su poučne, te zato što smatraju da su djeci zanimljive.

- **pričaju li odgojitelji pripovijetke djeci.** Gledano sa statističke strane, ova tvrdnja nam donosi iste brojeve kao i kod prethodne tvrdnje. To znači da 102 odgojiteljice (87,9%) priča pripovijetke djeci, a njih 14 (12,1%) ne priča pripovijetke djeci (zbog nepoznatih razloga). Odgojiteljice koje pričaju pripovijetke djeci odlučuju se za njih zbog zanimljive tematike, te smatraju da se djeca mogu poistovjetiti s temom. Osim toga smatraju i da su pripovijetke zanimljive djeci.

- **pričaju li odgojitelji fantastične priče djeci.** Ova tvrdnja nas dovodi do toga da čak 31,3%, tj. 36 odgojiteljica ne priča fantastične priče djeci (zbog nepoznatih razloga), a njih 79 (68,7%) priča fantastične priče djeci jer smatraju da potiču maštu kod djece, jer su zanimljive tematike i zato što smatraju da su djeci zanimljive.

- **mišljenje odgojitelja o učestalosti pričanja priča djeci.** Od 116 odgojiteljica, njih 55 (47,4%) svakodnevno priča priče djeci, 4 odgojiteljice (3,4%) priče priča jednom tjedno, dok 56 odgojiteljica (48,3%) priča priče više puta tjedno. Jedna odgojiteljica (0,9%) je odgovorila da jednom mjesečno priča priče djeci. To nam pokazuje kako su odgojitelji doista svjesni korisnosti pričanja priča.

- **mišljenje odgojitelja o uključivanju djece u pričanje priča.** Prema rezultatima ankete uspostavilo se da većina odgojiteljica uključuje djecu u pričanje priča. Čak 113 odgojiteljica (97,4%) uključuje djecu u pričanje priča, no 3 odgojiteljice (2,6%), iz nekih razloga, ne uključuje djecu u pričanje priča.

- **kakve aktivnosti odgojitelji provode nakon pričanja priče.** Gotovo sve odgojiteljice provode neku vrstu aktivnosti nakon pričanja priča, no rezultati ankete su pokazali kako 7 odgojiteljica (6,1%) ne provode nikakve aktivnosti nakon pričanja priča. Ostale odgojiteljice provode likovne aktivnosti (25, 21,7%), 29 odgojiteljica (25,2%) provode aktivnosti vezane uz dramatizaciju, njih 35 (30,4%) prakticira prepričavanje priča. Ovo pitanje je kao odgovor imalo ponuđeno i „nešto drugo kao npr.“ gdje su odgojiteljice same mogle napisati aktivnosti koje provode nakon pričanja priča. Devetnaest odgojiteljica (16,6%) kao odgovor napisale su: ovisno o priči i cilju, nakon priče djeca spavaju, nekoliko aktivnosti ali ovisno o interesu djece, maskiranje, razgovor o pročitanoj tekstu i situacijama iz svakodnevnog života vezanih uz temu priče, kombinacija ponuđenih odgovora, igre lutkama, igre početnog pisanja i čitanja i sl. Možemo zaključiti da se odgojitelji najviše oslanjaju na interes djece, što nam pokazuje njihovu fleksibilnost i svestranost.

9. ZAKLJUČAK

Pričanje priča doprinosi cjelokupnom razvoju osobnosti djeteta, te tako potiče kognitivni, emocionalni, socijalni, etički i govorni razvoj. Znanstvenici su nam to dokazali kroz svoja brojna istraživanja, a prema rezultatima ove ankete možemo zaključiti svjesnost odgojitelja o korisnosti priča. Rezultati ankete pokazuju kako odgojitelji često pričaju priče djeci, a i djecu uključuju u pričanje priča. Osim toga, nerijetko nakon pričanja priče provode i razne aktivnosti kako bi upotpunili samu priču. Na temelju odgovora možemo vidjeti da odgojitelji pričaju razne vrste priča, a to nam pokazuje da pridaju važnost raznim tematikama i sadržajima.

Unatoč užurbanom načinu života i raznim primjerima iz prakse odgojitelji ipak pronalaze vremena za pričanje priča. Priče su sastavni dio djetetovog odrastanja kojim dijete upoznaje svijet koji ga okružuje, te tako usvaja društvene vrijednosti.

Iako postoje razne vrste priča odgojitelji priče prilagođavaju dobi i interesu djece. Naime, nisu ni sve priče kvalitetne. Ponekad nam djeca sama predlažu priče koje žele slušati ne znajući da su one „loše“. Zato je naša uloga da prepoznamo dobre i loše priče, te svaki put kada odlučimo pričati priču razmislimo o njenom značenju, pa je tek onda ispričamo djetetu.

Pričanje priča doprinosi razvoju djeteta na osobno smatram kako odgojitelji mogu produbiti priče na razne načine. Zajedno s djecom mogu prikupljati i izrađivati rekvizite koje će koristiti u pričanju priča (rekvizite mogu koristiti i nakon ispričane priče u npr. lutkarskim predstavama, simboličkoj igri...). Mogu organizirati s roditeljima zajedničko pričanje priča ili posjet knjižnicama a mogu i stvarati s djecom vlastite slikovnice. Jer priče nam ne nude samo tekst. One nam nude bezbroj mogućnosti kojima možemo poticati cjelokupni razvoj djece.

10. LITERAURA

1. Čudina – Obradović M. (2002). Čitanje prije škole: Priručnik za roditelje i odgojitelje. Zagreb: Školska knjiga
2. Etičko obrazovanje i učenje o vrijednostima na stranici http://www.ethics-education.eu/resources/ManualTeachers_HR.pdf (kolovoz, 2018)
3. Kearney R. (2009). O pričama. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk
4. Perrow S. (2013). Iscjeljujuće priče 2: 101 terapijska priča za djecu. Velika Mlaka: Ostvarenje
5. STEM Mali istraživači: Kognitivni razvoj vašeg djeteta na adresi <https://www.stemlittleexplorers.com/hr/sto-ocekivati-od-vaseg-djeteta/> (kolovoz, 2018)
6. Velički V. (2013). Pričanje priča – stvaranje priča: Povratak izgubljenom govoru. Zagreb: Alfa
7. Velika važnost malih priča: Zašto moramo čitati djeci na adresi <https://gkr.hr/Magazin/Teme/Velika-vaznost-malih-prica-Zasto-moramo-citati-djeci> (kolovoz, 2018)

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Odgojitelji prema spolu

Grafikon 2. Odgojitelji prema spolu

Grafikon 3. Odgojitelji prema radnom iskustvu

Grafikon 4. Utjecaj učestalijeg pričanja priča na produktivnost dječjeg razvoja

Grafikon 5. Utjecaj pričanja priča na razvoj govora kod djece

Grafikon 6. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju bajke djeci

Grafikon 7. Osobni stavovi odgojitelja o bajkama

Grafikon 8. Razlozi pričanja bajki djeci

Grafikon 9. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju basne djeci

Grafikon 10. Razlozi pričanja basni djeci

Grafikon 11. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju pripovijetke djeci

Grafikon 12. Razlozi pričanja pripovijetki djeci

Grafikon 13. Odnos odgojitelja koji pričaju i onih koji ne pričaju fantastične priče djeci

Grafikon 14. Razlozi pričanja fantastičnih priča djeci

Grafikon 15. Mišljenje odgojitelja o potrebnosti učestalog pričanja priča djeci

Grafikon 16. Učestalost pričanja priča djeci

Grafikon 17. Uključivanje djece u pričanje priča

Grafikon 18. Učestalost uključivanja djece u pričanje priča

Grafikon 19. Provedene aktivnosti odgojitelja nakon pričanja priča

PRILOZI

Prilog 1. Primjer ankete

UČESTALOST PRIČANJA PRIČA U VRTIĆIMA

Poštovani,

ovo istraživanje provodi se za potrebe završnog rada studentice treće godine preddiplomskog studija Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Čakovcu. Cilj ovog istraživanja je ispitati učestalost pričanja priča u vrtiću.

Uvjet za sudjelovanje je da ste trenutno zaposleni kao odgojitelj/ica u vrtiću.

Sudjelovanje u istraživanju je dobrovoljno i potpuno anonimno, te možete odustati u bilo kojem trenutku bez ikakvih posljedica. Rezultati istraživanja analizirat će se na grupnoj razini, te se odgovori neće povezivati s pojedinim sudionikom, stoga Vas molim da na pitanja odgovarate spontano i iskreno.

Za ispunjavanje upitnika bit će Vam potrebno oko 5 minuta. Molim Vas da prije odgovaranja na pitanja pažljivo pročitate prethodnu uputu. Samo jedan odgovor je točan.

Unaprijed Vam hvala na izdvojenom vremenu i sudjelovanju!

-Spol?

- a) žena
- b) muškarac

- Koliko imate godina?

- a) 23-30
- b) 30-40
- c) 40-50

d) više od 50

-Koliko imate godina radnog iskustva?

a) do 5 godina

b) 5 -10 godina

c) 10 – 20

d) 20 – 30

e) više od 30

1. Smatrate li da je za dječji razvoj produktivnije učestalije pričanje priča?

a) da, smatram da je

b) ne, ne smatram

2. Mislite li da uključivanje djece u pričanje priča potiče razvoj govora?

a) da, mislim

b) ne, ne mislim

3. Pričate li Vi djeci bajke?

a) da

b) ne

4. Kakvo je Vaše osobno mišljenje o bajkama?

a) mislim da potiču agresivnost kod djece

b) mislim da su jako vrijedne jer potiču maštovitost kod djece

c) zbog različitih tematika i sadržaja prilagođavam bajku dobi djece

5. Ukoliko pričate bajke djeci, zašto ih pričate?

a) zato što su meni zanimljive

- b) zato što smatram da su djeci zanimljive
- c) zato što mislim da potiču maštu kod djece
- d) zato što nose poruku pobjede dobrog nad zlim
- e) zato što smatram da potiču interes za buduće čitanje
- f) ne pričam bajke djeci

6. Pričate li Vi basne djeci?

- a) da
- b) ne

7. Ukoliko pričate basne djeci, zašto ih pričate?

- a) zato što su meni zanimljive
- b) zato što smatram da su djeci zanimljive
- c) zato što mislim da su poučne
- d) zato što su životinje najčešće glavni likovi
- e) ne pričam basne djeci

8. Pričate li Vi pripovijetke djeci?

- a) da
- b) ne

9. Ukoliko pričate pripovijetke djeci, zašto ih pričate?

- a) zato što su meni zanimljive
- b) zato što smatram da su djeci zanimljive
- c) zbog zanimljive tematike
- d) zato što se djeca mogu poistovjetiti s pripovijetkom
- e) ne pričam pripovijetke djeci

10. pričate li Vi fantastične priče djeci?

a) da

b) ne

11. Ukoliko pričate fantastične priče djeci, zašto ih pričate?

a) zato što su meni zanimljive

b) zato što smatram da su djeci zanimljive

c) zbog zanimljive tematike

d) zato što potiču maštu u djece

e) ne pričam fantastične priče djeci

12. Koliko često je potrebno pričate priče djeci?

a) svaki dan

b) jednom tjedno

c) više puta tjedno

d) jednom mjesečno

13. Koliko često Vi pričate priče djeci?

a) svaki dan

b) jednom tjedno

c) više puta tjedno

d) jednom mjesečno

14. Uključujete li Vi djecu u pričanje priča?

a) da

b) ne

15. Koliko često uključujete djecu u pričanje priča?

- a) ponekad
- b) često
- c) ne uključujem ih (pasivni promatrač)

16. Ukoliko ne uključujete djecu u pričanje priča napišite zašto?

---

17. Napišite naslove priča koje najčešće pričate.

---

18. Kakve aktivnosti provodite nakon pričanja priče?

- a) ne provodim aktivnosti nakon pričanja priče
- b) likovne aktivnosti
- c) aktivnosti vezane uz dramatizaciju
- d) prepričavanje priče
- e) nešto drugo kao npr. _____

Kratka biografska bilješka

Moje ime je Mateja Tadić. Rođena sam 5. svibnja 1996. godine u Zagrebu. Završila sam Osnovnu školu Brestje, a srednju školu u Trećoj ekonomskoj školi u Zagrebu, gdje sam stekla zanimanje ekonomiste. Nakon položene državne mature 2015. godine upisujem Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Odsjeka u Čakovcu. Tijekom studiranja radila sam u jednoj Zagrebačkoj osnovnoj školi kao asistent za djecu s teškoćama. Nakon obrane završnog rada željela bih se upisati na diplomski studij Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja jer sam motivirana za daljnje školovanje, a nakon toga slijedi stručno usavršavanje i zaposlenje u praksi. Ukoliko ne upišem diplomski studij ono neće biti kraj školovanje, nego samo prvi korak za cjeloživotno učenje kako bih što kvalitetnije doprinijela razvoju djece.